

Warszawa, dn. 25 sierpnia 2025 r.

INFORMACJA PRASOWA

ARCHIWA PAŃSTOWE ROZPOCZYNAJĄ STRATEGICZNĄ INWESTYCJĘ – NARODOWE ARCHWIVUM CYFROWE BĘDZIE MIAŁO WŁASNĄ SIEDZIBĘ

W Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie podpisano dziś umowę na rozpoczęcie prac wykonawczych przy przebudowie zabytkowego budynku przy ul. Rakowieckiej 2D, który po modernizacji stanie się pierwszą samodzielną siedzibą Narodowego Archiwum Cyfrowego. Uroczyste parafowanie dokumentów nastąpiło w obecności Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Marty Cienkowskiej oraz Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr. Pawła Pietrzyka. Ze strony Narodowego Archiwum Cyfrowego umowę podpisał dyrektor Piotr Zawilski, a ze strony wykonawcy — wiceprezes firmy BAUDZIEDZIC Marcin Baran. Rolę inwestora zastępczego pełni ZBM S.A. z Warszawy. To wydarzenie o dużym znaczeniu dla archiwistyki i ochrony dziedzictwa — zarówno z punktu widzenia konserwatorskiego, jak i cyfrowego bezpieczeństwa zasobów państwowych. Nowa siedziba ma być oddana do użytku w IV kwartale 2027 r. Wartość inwestycji to ponad 81 mln zł. Środki na ten cel przekazało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. – *To coś więcej niż infrastruktura. To dowód, że Polska traktuje swoją historię bardzo poważnie, i że budujemy państwo świadome swojej przeszłości. I chcę to powiedzieć absolutnie bardzo mocno: nie ma nowoczesnego Państwa bez silnej polityki pamięci. A nie ma polityki pamięci bez Archiwów. I Archiwa to nie są tylko magazyny dokumentów, ale jest to absolutnie żywa pamięć narodu* – powiedziała podczas wydarzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Marta Cienkowska.

— Przebudowa Rakowieckiej 2D to inwestycja o wielowymiarowym znaczeniu. Z jednej strony zabezpieczamy i modernizujemy ważny zabytek - część dawnych Koszar Mokotowskich - z drugiej tworzymy przestrzeń niezbędną do bezpiecznego przechowywania i udostępniania cyfrowych kopii naszych archiwów oraz dokumentów elektronicznych. To miejsce, w którym tradycja spotyka przyszłość: serwerownia najwyższej klasy, pracownie digitalizacji i przestrzenie edukacyjne pozwolą nam działać skuteczniej i służyć badaczom oraz obywatelom. Cieszę się, że podpisanie umowy następuje dokładnie w 70. rocznicę powołania Archiwum Dokumentacji Mechanicznej,

czyli późniejszego Narodowego Archiwum Cyfrowego — komentuje dr **Paweł Pietrzyk**, **Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych**.

Budynek przy Rakowieckiej 2D, w wyniku podjętych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych działań, przekazany Narodowemu Archiwum Cyfrowemu w trwały zarząd przez miasto stołeczne 8 kwietnia 2022 roku decyzją nr 129/BM/WMSP/2022, jest częścią historycznego zespołu dawnych Koszar Mokotowskich. Obiekty z początku XX wieku wpisane do rejestru zabytków wyróżniają się ceglaną elewacją, bogatą dekoracją gzymsów i opraw okiennych oraz cechami typowymi dla architektury militarnej tego okresu. Przebudowa przewidziana w dokumentacji projektowej zakłada zachowanie i odnowienie wartości konserwatorskich fasad oraz detalu architektonicznego przy jednoczesnym gruntownym dostosowaniu wnętrza do funkcji nowoczesnego archiwum cyfrowego.

Po modernizacji powierzchnia użytkowa netto budynku ma wynieść około 2 630 m². Wewnątrz zostanie zorganizowana nowoczesna serwerownia o parametrach spełniających najwyższe wymagania bezpieczeństwa informatycznego i z możliwością rozbudowy, wyspecjalizowane pracownie digitalizacji zdolne obsługiwać zarówno potrzeby NAC, jak i innych archiwów państwowych, a także czytelnia, sale wystawiennicze oraz przestrzenie edukacyjne i biurowe dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami. Nowa infrastruktura ma obsługiwać i zabezpieczać centralne systemy Archiwów Państwowych, Archiwum Dokumentów Elektronicznych, a także Centralne Repozytorium Cyfrowe Archiwów Państwowych oraz narzędzia i serwisy rozwijane przez NAC, takie jak serwis szukajwarchiwach.gov.pl czy Zintegrowany System Informacji Archiwalnej (ZoSIA). Przeniesienie części działalności NAC z użyczonych pomieszczeń Archiwum Akt Nowych ma przynieść także efekt pośredni: zwolnienie powierzchni w AAN, co poprawi sytuację lokalową tej instytucji centralnej.

Przygotowania do inwestycji trwały kilka lat i obejmowały wystandaryzowane etapy projektowe i administracyjne. W 2023 roku, w ramach konkursu architektonicznego organizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów RP, pierwszą nagrodę otrzymała pracownia CH+ Architekci Wojciech Chrzanowski, której koncepcję zaproszono do negocjacji. Projekt zagospodarowania i projekt architektoniczno-budowlany uzyskały zatwierdzenie 19 grudnia 2023 roku, natomiast 12 kwietnia 2024 roku wydano pozwolenie na budowę przyłącza energetycznego z stacją transformatorową. Projekt wykonawczy został zatwierdzony 29 listopada 2024 roku, a w listopadzie 2024 r. podpisano umowę z inwestorem zastępczym — ZBM S.A. Ogłoszenie przetargu na generalnego wykonawcę nastąpiło 8 marca 2025 r., z terminem składania ofert wyznaczonym na 18 kwietnia 2025 r. Przewidywany okres robót budowlanych to lata 2025–2027, co — przy zabezpieczonym finansowaniu i bez istotnych przesunięć

wykonawczych — powinno pozwolić na zakończenie prac do końca 2027 roku. Szacowany koszt inwestycji to 81 727 000 zł. Środki na ten cel przekazało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Realizacja projektu wiąże się nie tylko z wyzwaniami finansowymi, ale też logistycznymi. Prace oznaczają konieczność zapewnienia ciągłości działania usług informatycznych: serwerownia musi albo czasowo zostać wyłączona i przeniesiona, albo zabezpieczona w inny sposób na czas prowadzonych robót. Logistyka przenosin serwerów, testy bezpieczeństwa informatycznego, wdrożenie rozwiązań zapasowych i etapowanie uruchamiania nowych instalacji będą zatem kluczowymi elementami harmonogramu wykonawczego, których realizacja będzie nadzorowana w porozumieniu z wykonawcą i inwestorem zastępczym.

Przebudowa Rakowieckiej 2D ma również istotne znaczenie społeczne. Dzięki zwiększeniu zdolności digitalizacyjnych i dysponowaniu własną przestrzenią do przechowywania kopii wzorcowych NAC będzie mogło przyspieszyć proces digitalizacji zbiorów oraz zwiększyć dostępność materiałów archiwalnych. Nowe przestrzenie pozwolą na organizowanie większej liczby wydarzeń popularyzatorskich i podniesienie ich jakości, co przyczyni się do wzmocnienia świadomości historycznej i ułatwi korzystanie z zasobów archiwalnych także osobom ze specjalnymi potrzebami.

Podpisanie umowy wykonawczej to jednocześnie zapowiedź intensywnej pracy projektowo-budowlanej i czas wzmożonych konsultacji konserwatorskich. Inwestycja będzie prowadzona z pełnym poszanowaniem wartości zabytkowych, a każdy etap modernizacji elewacji i detalu architektonicznego będzie konsultowany z konserwatorem zabytków. Prace przygotowawcze obejmą zabezpieczenia placu budowy, prace konstrukcyjne i instalacyjne, a następnie montaż instalacji specjalistycznych, testy systemów klimatyzacji precyzyjnej i zabezpieczeń informatycznych oraz odbiory techniczne przed etapowym uruchamianiem funkcji obiektu.

— Inwestycja będzie okazją do obserwacji, jak historyczny obiekt zyskuje nowe życie — łącząc pamięć materialną z technologiami XXI wieku. W perspektywie końcowej Narodowe Archiwum Cyfrowe w nowej, własnej siedzibie ma stać się bezpiecznym i funkcjonalnym ośrodkiem przechowywania kopii wzorcowych, systemów informatycznych, miejscem intensywnej pracy digitalizacyjnej oraz przestrzenią dostępną dla badaczy i społeczeństwa, co uczyni digitalizację i udostępnianie polskich zasobów archiwalnych bardziej efektywnymi i odpornymi na zagrożenia — podsumowuje **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.**

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl



Fot. Beata Żelazek / Archiwa Państwowe

